

Nr 9

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om bensinskatt, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 16 december 1960 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 7, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om bensinskatt; samt
- 2) förordning angående ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås en teknisk omläggning av bensinbeskattningen. Beskattningsförfarandet moderniseras i anslutning till de principer, som varit vägledande vid senare års lagstiftning på punktskatteområdet. Systemet med två skatteformer — dels en särskild till vägväsendet utgående bensinskatt och dels allmän energiskatt på bensin — bibehålles därvid. Förordningen av år 1929 om särskild bensinskatt ersättes emellertid av en ny förordning i ämnet.

Till fullföljande av tidigare uttalanden från statsmakternas sida förordas att skatten på motorsprit nu höjes till samma nivå som skatten på bensin.

En mindre korrigerings av det skattepliktiga varuområdet föreslås, vilken i huvudsak innebär att alla blandningar innehållande alkohol — under förutsättning att de är avsedda för motordrift — kommer att bli beskattade på samma sätt som bensin och motorsprit.

Enligt förslaget är skatten avsedd att uttagas på en något annorlunda bestämd volym än för närvarande. Detta föranleder en ändring av den sammanlagda skatten på bensin från 41 till 42 öre per liter. Den särskilda bensinskatten föreslås därvid till 33 öre per liter (nu 32 öre), medan energiskatten bibehålles vid 9 öre per liter. Justeringen av skattesatsen innebär icke någon ändring av den reella skattebelastningen.

Bensin som användes för framställning av stadsgas föreslås bli beskattad efter samma skattesats, som gäller för energibeskattningen av tyngre oljor, eller sålunda med 1,6 öre per liter.

Utöver vad nu sagts föreslås i huvudsak allenast vissa av övergången till det nya systemet föranledda jämkningar, delvis av redaktionell karaktär.

I fråga om den kollektiva återbäring av skatt som nu sker till fiskeri- och trädgårdsnäringsen föreslås ej någon ändring. Den särskilda restitution av skatt som åtnjutes av invalider samt för bensin som förbrukas i jordbrukets traktorer och skördetröskor beröres ej heller av förslaget.

Omläggningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1961.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag
till
förordning om bensinskatt

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Till staten skall enligt bestämmelserna i denna förordning erläggas särskild skatt (*bensinskatt*) för

a) bensin ävensom andra motorbränslen, som innehålla minst 70 viktprocent bensin (ur tulltaxenummer 27.10); samt

b) alkohol (etanol, etylalkohol), denaturerad, andra acykliska alkoholer ävensom andra än under a) avsedda blandningar, som innehålla sådana alkoholer, allt under förutsättning att varorna äro avsedda för användning till motordrift (ur tulltaxenummer 22.08, 29.04 och 38.19).

Skatt skall dock icke utgå för mineraloljeprodukt, som införes till riket för att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning av bensin.

Vad i denna förordning stadgas om bensin skall hava avseende å samtliga i första stycket angivna skattepliktiga varuslag.

2 §.

Skatten utgår med trettiofire öre för liter.

Skatten beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.

3 §.

Skattskyldighet inträder

a) för bensin, som av den som är registrerad enligt 5 § levereras till köpare, som icke är sålunda registrerad, eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning eller ock, vid avregistrering, ingår i hans lager, när leveransen, ianspråktagandet eller avregistreringen sker; samt

b) för bensin, som av annan än registrerad införes till riket, när införseln sker.

Skattskyldig är i fall som avses i första stycket a) den registrerade och eljest den för vars räkning införseln äger rum.

4 §.

I fråga om skatt som skall utgå annorledes än vid införsel till riket är kontrollstyrelsen beskattningsmyndighet. Därvid skall vad i förordningen

om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning är stadgat äga tillämpning. Kontrollstyrelsen äger utfärda de föreskrifter rörande redovisning och särskilda kontrollanordningar som styrelsen finner erforderliga för skattekontrollens utövande.

Där skatt skall utgå vid införsel är generaltullstyrelsen beskattningsmyndighet. Bestämmelserna i 46 § nysnämnda förordning skola gälla jämväl beträffande införsel.

5 §.

Den som inom riket tillverkar bensin är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen samt att för sådant ändamål göra anmälan till styrelsen.

Den som i större omfattning återförsäljer eller förbrukar bensin eller håller bensin i lager må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. När särskilda skäl därtill äro må även eljest den, som förbrukar bensin, efter ansökan registreras.

Om verkställd registrering skall kontrollstyrelsen utfärda bevis.

Inträder ändring i förhållande, varom uppgift lämnats i anmälan eller ansökan, skall kontrollstyrelsen underrättas härom.

6 §.

Deklaration till kontrollstyrelsen skall avlämnas för varje kalenderkvartal eller, där styrelsen så föreskriver, för varje kalendermånad, varunder skattskyldighet inträtt.

Deklaration skall insändas inom en månad efter varje beskattningsperiods utgång. Kontrollstyrelsen äger medgiva, att deklARATION må insändas senare än nu sagts, dock inom tre månader efter utgången av den beskattningsperiod deklARATIONEN avser.

I deklARATIONEN skall lämnas uppgift om den myckenhet bensin, för vilken skattskyldighet inträtt under beskattningsperioden.

7 §.

1 mom. I deklARATION må avdrag göras för bensin, som

a) förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse och för vilken skattskyldighet tidigare inträtt,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

c) förbrukats eller försålts för förbrukning för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg,

d) förbrukats eller försålts för förbrukning för framdrivande av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller för varmkörning eller provkörning av luftfartygs motorer,

e) förbrukats eller försålts för förbrukning, i samband med tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat tekniskt ändamål än motordrift, samt

g) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller till svensk frihamn.

2 mom. På särskild prövning av kontrollstyrelsen ankommer, huruvida och i vad mån avdrag jämväl må göras för

a) bensin, som skattskyldig återtagit annorledes än i samband med återgång av köp, och

b) bensin, vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köparen.

8 §.

Skatt, som skall utgå vid införsel till riket, erlægges i den ordning som är föreskriven beträffande tull. Även i övrigt skall vad i gällande författningar stadgas i fråga om tull i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande sådan skatt.

Bensin skall med avseende å rätten till uppläggning å tullager likställas med till riket inkommande tullbelagd vara i allmänhet.

9 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

10 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder som erfordras för tillämpningen därefter.

2. Genom den nya förordningen upphäves förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit. Sistnämnda förordning skall dock alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före den 1 juli 1961.

3. Den som vid den nya förordningens ikraftträdande bedriver verksamhet som avses i 5 § första stycket skall utan anmälan registreras hos kontrollstyrelsen från och med den 1 juli 1961.

4. För bensin, som tillverkas av Svenska skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur inhemsk skiffer, skall intill utgången av juni 1964 bensinskatt utgå med allenast sju öre för liter.

5. Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses däri eljest stadgande, som ersatts genom bestämmelse i den nya förordningen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 262)
om allmän energiskatt

Härigenom förordnas, att rubriken närmast före 4 § samt rubriken och underrubriken närmast före 6 § förordningen den 31 maj 1957 om allmän energiskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, att 1, 4, 5, 6 och 10 §§ samt 24 § 2 mom. samma förordning¹ skola erhålla den ändrade lydelse som i det följande sägs, samt att den vid förordningen fogade förteckningen över vissa bränslen, för vilka allmän energiskatt skall erläggas², skall erhålla den ändrade lydelse som framgår av härvid fogad bilaga.

(Gällande lydelse)

1 §.

Allmän energiskatt skall i enlighet med bestämmelserna i denna förordning till staten erläggas för

- a) bensin och motorsprit,
- b) bränsle, som angives i en vid denna förordning fogad förteckning, och
- c) elektrisk kraft.

Om bensin och motorsprit

4 §.

Vad som stadgas i förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit skall, med undantag av vad däri sägs angående skattens storlek, äga tillämpning jämväl å allmän energiskatt å bensin och motorsprit.

5 §.

Energiskatten å bensin och motorsprit utgår med nio öre för liter.

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Allmän energiskatt skall i enlighet med bestämmelserna i denna förordning till staten erläggas för

- a) bensin,
- b) bränsle, som angives i en vid denna förordning fogad förteckning, och
- c) elektrisk kraft.

Om bensin

4 §.

Med bensin avses i denna förordning samtliga i 1 § förordningen om bensinskatt angivna skattepliktiga varuslag. Bestämmelserna i nämnda förordning skola, där ej annat följer av 5 §, äga tillämpning jämväl å allmän energiskatt å bensin.

5 §.

Energiskatten å bensin utgår, utom i fall som avses i andra stycket, med nio öre för liter.

För bensin, som användes för framställning av stadsgas, skall skatten utgöra 1,6 öre för liter. I fråga om energiskatt å sådan bensin skall i övrigt gälla vad i denna förordning stadgas om andra bränslen än bensin.

¹ Senaste lydelse av 5 § se 1958: 32.

² Senaste lydelse av förteckningen se 1960: 610.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Om andra bränslen än bensin och motorsprit samt om elektrisk kraft

Om andra bränslen än bensin samt om elektrisk kraft

A. Andra bränslen än bensin och motorsprit

A. Andra bränslen än bensin

6 §.

Den som — — — dylikt bränsle. Den som i större omfattning återförsäljer eller *i egen rörelse* förbrukar skattepliktigt bränsle eller håller sådant bränsle i lager må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen såsom återförsäljare eller förbrukare av dylikt bränsle.

6 §.

Den som — — — dylikt bränsle. Den som i större omfattning återförsäljer eller förbrukar skattepliktigt bränsle eller håller sådant bränsle i lager må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen såsom återförsäljare eller förbrukare av dylikt bränsle. *När särskilda skäl därtill äro må även eljest den, som förbrukar skattepliktigt bränsle, efter ansökan registreras.*

10 §.

Skatten utgår — — — eller volymenhet.

Det ankommer — — — för ton. *Ingår vid industriell tillverkning kostnaden för bränsle till mera betydande del i tillverkningskostnaden, må beskattningsmyndigheten medgeva skälig nedsättning av skatten.*

10 §.

Skatten utgår — — — eller volymenhet.

Det ankommer — — — för ton.

24 §.

2 m o m. På särskild — — — av köp, d) bränsle, vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köparen, *samt*

e) skatt för elektrisk kraft, som förbrukats vid framställning av skattepliktigt bränsle.

24 §.

2 m o m. På särskild — — — av köp,

d) bränsle, vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köparen,

e) bränsle, som skattskyldig förbrukat eller försålt för förbrukning vid industriell tillverkning, där bränslekostnaden utgör mera betydande del av tillverkningskostnaden, *samt*

f) skatt för elektrisk kraft, som förbrukats vid framställning av skattepliktigt bränsle.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961. De äldre bestämmelserna skola dock alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Bilagor

Förteckning
över
vissa bränslen, för vilka allmän energiskatt skall erläggas,
i tulltaxan hänförliga till nedanstående
tulltaxenummer

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01	Stenkol	12 kronor för ton
ur 27.01	Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol	6 kronor för ton
ur 27.02	Brunkolsbriketter	6 kronor för ton
ur 27.04	Koks	14 kronor för ton
ur 27.04	Koksstybb och koks briketter	6 kronor för ton
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja med en viskositet i cSt-enheter av: högst 20 vid 20° C (skatteklass I)	25 kronor för m ³
	mer än 20 vid 20° C (skatteklass II)	16 kronor för m ³
	<i>Anm.</i> Skatten på oljor beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.	

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen de likalydande motionerna I: 142 av herr *Ragnar Bergh* och II: 175 av herr *Östlund*, vari hemställts »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att Kungl. Maj:t måtte framlägga förslag till sådan differentiering av bensinskatten, att utförsäljningspriset på bensin kan sättas lika inom skilda delar av landet».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 175.

¹ Förteckningen överensstämmer med den nu gällande utom såtillvida att alkoholblandningar uteslutits (jfr 1 § förslaget till förordning om bensinskatt) samt att bestämmelser om volymberäkning av oljor införts.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

I. Inledning, s. 9—11.

II. Omläggning av bensin- och motorspritbeskattningen, s. 11—26.

III. Skattepliktiga varor, s. 26—28.

IV. Skattesatser, s. 28—40.

V. Restitution—avdrag, s. 41—49.

VI. Övriga frågor, s. 49—56.

Av innehållet i *de föreliggande motionerna* må här återges följande.

Motionärerna erinrar inledningsvis om att frågan om ett över hela landet enhetligt bensinpris tidigare varit föremål för riksdagens behandling. Vid 1946 års riksdag hemställde sålunda riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t om utredning huruvida en regional utjämning av priserna på flytande motorbränsle kunde åstadkommas. Den då pågående oljeutredningen, som fick i uppdrag att utreda nämnda spörsmål, framhöll i sitt betänkande (SOU 1947: 14) att frågan om en utjämning var svår att lösa. På grund av frågans komplicerade karaktär har inte någon utjämning av priserna på motorbränsle åstadkommits trots att spörsmålet vid ett flertal tillfällen aktualiserats.

När det gäller prissättningen på motorbränsle är emellertid landet fortfarande indelat i fyra zoner (0—4), där pristillägget i ören per liter motorbränsle motsvarar zontalet. Därjämte finns ett antal frankozoner, där de verkliga fraktkostnaderna läggs på priset. Följden av det nuvarande prissättningssystemet blir att invånarna i framför allt Norrland drabbas, då samfärdseln i denna landsdel med dess glest utvecklade järnvägsnät i hög grad är beroende av biltransporter.

Ett enhetligt pris på motorbränsle torde emellertid inte kunna åstadkommas så att detta inkluderar de genomsnittliga fraktkostnaderna från importhamnarna. Detta skulle kunna komma att medföra att vissa importörer försålde bensin endast inom områden närmast dessa hamnar. Enligt motionärernas mening bör därför en utjämning av bensinpriset ske genom en differentiering av bensinskatten så att denna blir lägre inom områden med höga fraktkostnader. En anknytning till nuvarande zonindelning torde därvid vara lämplig.

Utskottet

I den förevarande propositionen föreslås en omläggning av beskattningen av bensin och motorsprit till samma skattetekniska system som gäller för energibeskattningen av bränslen i övrigt. Enligt förslaget skall skatten — såsom fallet är med energiskatten på olja — beräknas på fakturerad volym. Enligt av petroleumbranschen gjorda beräkningar skulle genom omläggningen den skattepliktiga volymen minska med i det allra närmaste två pro-

cent. Den särskilda skatten på bensin föreslås till följd därav skola höjas med ett öre per liter. Denna tekniska omläggning är ej avsedd att åstadkomma vare sig lättnader eller skärpningar i beskattningen. Den föreslagna omläggningen kommer — om den genomföres — bl. a. att medföra att importbränslen i regel beskattas först vid leverans till icke registrerad köpare och icke som nu redan vid införseln till riket.

Utskottet, som finner den föreslagna omläggningen ändamålsenlig, har funnit sig böra tillstyrka dess genomförande. Såsom en fördel med omläggningen betraktar utskottet att tiden för skattskyldighetens inträde i princip blir densamma för importör som för producent. Vidare erhålles större möjligheter till skattefria lagerhållning och därmed också till ett bättre utnyttjande av tillgängliga lagringsutrymmen, vilket inte minst synes vara av värde ur beredskapssynpunkt. En ytterligare fördel är att en större likformighet erhålles i fråga om beskattningen av de varandra i produktions- och försäljningshänseende närstående varuslagen bensin och olja.

Det sagda innebär att utskottet jämväl tillstyrker att skatten beräknas efter fakturerad volym, vilket föranleder en minskning av den skattepliktiga volymen mot vad för närvarande gäller. För att de skattemässiga verkningarna härav skall utjämnas tillstyrker utskottet förslaget om höjning av den särskilda bensinskatten med ett öre till 33 öre per liter. Det bör betonas att justeringen av skattesatsen icke innebär någon ändring av den reella skattebelastningen.

Under behandlingen av propositionen har utskottets uppmärksamhet riktats på att den föreslagna omläggningen kommer att föranleda en höjd beskattning i visst fall. Omläggningen medför nämligen den förändringen, att i den mån bensin försättes med ämne av annan art, som föranleder volymökning, detta ämne blir beskattat även om det i och för sig tillhör gruppen skattefria ämnen. Frågan torde vara av praktisk betydelse endast då det gäller tillsats av bensol, vilken i och för sig i princip är skattefri. Då den föreslagna omläggningen förutsatts icke skola medföra några skattehöjningar i praktiken har utskottet ansett sig böra undersöka om det är genomförbart att förhindra att en högre beskattning inträder av nu angivna orsak. Enligt vad utskottet erfarit har i varje fall icke sedan början av 1950-talet försättning med bensol förekommit då det gäller importerad bensin. Däremot har bensin, som tillverkats av Svenska skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur svensk skiffer, försatts med bensol upp till 12 procent utan att skatt härför behövt erläggas. Om särskilda åtgärder icke vidtas torde bolaget med hänsyn till beskattningskonsekvenserna inte kunna fortfara med att försätta bensinen med bensol. För bolaget innebär beskattning av bensolandelen ett inkomstbortfall på i runt tal 600 000 kronor vid nuvarande omfattning av bensinframställningen. Som en konsekvens härav kommer de svenska gasverk, som nu försålt huvudparten av vid gasframställningen utvunnen bensol till skifferoljebolaget, att ställas inför svårigheter att finna avsättning därför. I varje fall kommer att erfordras betydande nyanläggningar om man vill rena bensolen och på så sätt göra det möjligt att avsätta den på den utländska marknaden.

De angivna förhållandena bör enligt utskottets mening beaktas vid bedömandet huruvida åtgärder bör vidtas för att förhindra att en skatteskärpning blir följd av den tekniska omläggningen med därav följande ändring av de före omläggningen rådande konkurrensförhållandena. Å andra sidan synes det inte föreligga anledning att gå längre än att bevara det omedelbart före omläggningen rådande läget. I enlighet härmed har utskottet funnit att någon ökad beskattning inte bör ske av bensol, som tillsättes av Svenska skifferoljeaktiebolaget framställd bensin. Detta syfte skulle kunna vinnas genom att volymen av den levererade bensinen minskas med bensol, som bolaget använder på sådant sätt. Då emellertid det av tekniska skäl är förenat med svårigheter att göra ett dylikt undantag, har utskottet i stället ansett sig böra förordna en lösning som möjliggör att den levererade volymen bensin, inklusive tillsatt bensol, kan läggas till grund för skatteberäkningen. Enligt punkt 4 av övergångsbestämmelserna till den föreslagna förordningen skall — i likhet med vad nu är fallet — intill utgången av juni månad 1964 bensinskatt utgå för bensin, som tillverkas av skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur inhemsk skiffer, med allenast sju öre för liter. Med nuvarande storlek av tillverkningen av bensin skulle i stort sett oförändrade beskattningsförhållanden inträda om skatten sänkes till fem öre per liter. Utskottet förordar att denna linje väljes, men förutsätter då att skifferoljebolaget försätter bensinen med bensol i ungefär samma utsträckning som för närvarande. Denna skattenedsättning bör — liksom den nuvarande — gälla endast intill utgången av juni 1964.

I övrigt har utskottet inte funnit anledning till erinran mot bifall till den föreliggande propositionen. Utskottet tillstyrker således att skatten på motorsprit nu höjes till samma nivå som skatten på bensin. Vidare bör den föreslagna korrigeringen av det skattepliktiga varuområdet vidtas, vilken i huvudsak innebär att alla blandningar innehållande alkohol — under förutsättning att de är avsedda för motordrift — kommer att bli beskattade på samma sätt som bensin och motorsprit.

I förevarande sammanhang har utskottet jämväl att behandla frågan om en differentiering av skatten å flytande drivmedel i syfte att åstadkomma en utjämning av priserna inom olika delar av landet. Utskottet vill för sin del inte bestrida att det i motionerna upptagna problemet är av stor betydelse för de delar av landet, där dryga transportkostnader medför ett högre pris å flytande motorbränslen än i de mera välbelägna delarna. Å andra sidan kan utskottet inte underlåta att påpeka att en skattedifferentiering på det sätt motionärerna tänkt sig strider mot den inom beskattningsrätten tillämpade principen, att statlig skatt skall uttagas efter en för hela riket enhetlig skattesats. Utskottet är vidare av den uppfattningen att det icke är praktiskt genomförbart att tillämpa olika skattesatser för skilda varupartier beroende på inom vilket område av landet bensinen skall användas. En lösning av det i motionerna behandlade problemet torde sålunda få upptagas till bedömande såsom en från beskattningen fristående fråga. Då frågan om differen-

tiering av bensinpriset i olika delar av landet via prissättningen upptagits i motioner, vilka hänvisats till behandling av allmänna beredningsutskottet, saknar bevillningsutskottet anledning att närmare ingå på detta spörsmål. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet de likalydande motionerna I: 142 och II: 175.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 7 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, måtte

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om bensinskatt med den ändringen att punkt 4 av övergångsbestämmelserna erhåller nedan såsom utskottets förslag betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

4. För bensin, som tillverkas av Svenska skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur inhemsk skiffer, skall intill utgången av juni 1964 bensinskatt utgå med allenast *sju* öre för liter.

Utskottets förslag

4. För bensin, som tillverkas av Svenska skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur inhemsk skiffer, skall intill utgången av juni 1964 bensinskatt utgå med allenast *fem* öre för liter.

2) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt; ävensom

B. att de likalydande motionerna I: 142 av herr Ragnar Bergh och II: 175 av herr Östlund om en utjämning av bensinpriset i olika delar av landet genom differentiering av bensinskatten icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 mars 1961

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson*, Jansson, fröken Ranmark*, herrar Söderquist, Oscar Carlsson, Sundin, Kronstrand* och Gustaf Henry Hansson*; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Allard, Kollberg*, Vigelsbo, Engkvist, Darlin, Andersson i Essvik, Kristenson i Göteborg, Rydén och Björkman*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herr *Vigelsbo*, vilken

dels ansett att den del av utskottets yttrande, som börjar å s. 10 rad 14 nedifrån med orden »I förevarande» och slutar å s. 11 rad 5 uppifrån med orden »och II: 175», bort ha följande lydelse:

I förevarande sammanhang har utskottet jämväl att behandla frågan om en differentiering av skatten å flytande drivmedel i syfte att åstadkomma en utjämning av priserna inom olika delar av landet. Utskottet anser att del i motionerna upptagna problemet är av stor betydelse för de delar av landet, där dryga transportkostnader medför ett högre pris å flytande motorbränslen. Otvivelaktigt är bl. a. ifrågavarande slag av beskattning ägnad att accentuera de kostnadsskillnader, som råder mellan olika delar av landet. Utskottet vill dock framhålla, att det torde erbjuda vissa svårigheter att tillämpa olika skatteuttag för skilda varupartier beroende på inom vilket område av landet drivmedlet försäljes. Om dessa svårigheter bedömes vara för stora för genomförandet av en differentiering vid skatteuttaget, torde det emellertid vara möjligt att genom ett restitutionsförfarande uppnå den avsedda utjämningen.

I motioner vid 1960 års riksdag hemställdes om prövning av frågan om ett enhetligt bensinpris. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 8 hemställde allmänna beredningsutskottet, att motionerna jämte utskottets utlåtande skulle överlämnas till utredningen rörande näringslivets lokalisering. Bevillningsutskottet finner, att i ett dylikt sammanhang en prövning bör ske även av frågan om en differentiering av skatten å flytande bränslen, vilket kan förväntas ha en positiv effekt ur lokaliseringssynpunkt, och vill därjämte framhålla de rättviseskäl, som talar för en skatteavvägning i här åsyftad riktning.

Utskottet får föreslå, att riksdagen i anledning av motionerna I: 142 och II: 175 i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna de synpunkter, som ovan anförts.

dels ock ansett att utskottet under punkten B bort hemställa att riksdagen

B. i anledning av de likalydande motionerna I: 142 av herr Ragnar Bergh och II: 175 av herr Östlund om en utjämning av bensinpriset i olika delar av landet genom en differentiering av bensinskatten i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet i sitt betänkande anför.

Särskilt yttrande

av herr *Kollberg*, vilken anför följande:

»Den i propositionen föreslagna omläggningen av beskattningen av bensin och motorsprit syftar till att skapa samma skattetekniska system som gäller för energibeskattningen av bränslen i övrigt. Det framhålles särskilt att den-

na tekniska omläggning inte är avsedd att åstadkomma vare sig lättnader eller skärpningar i beskattningen.

Såsom utskottet framhåller ovan har det vid behandlingen av propositionen emellertid framkommit att omläggningen skulle komma att leda till en höjd beskattning i visst fall. Det fall som är av praktisk betydelse gäller tillsats av bensol. Denna är skattefri, men genom omläggningen skulle bensol som tillsättes bensin bli beskattad. Utskottet har ansett att en sådan konsekvens bör undvikas och föreslagit en ändring av propositionen i angivna syfte. Ehuru utskottet intar denna principiella ståndpunkt, begränsar utskottet å andra sidan sitt ändringsförslag till att enbart gälla bensin, som tillverkas av Svenska skifferoljeaktiebolaget, och anför som skäl härför att det endast är detta företag som för närvarande använder bensol som tillsats. Utskottet anser, att det endast finns anledning att ta hänsyn till de konkurrensförhållanden som är rådande just vid tidpunkten före den tekniska omläggningen av beskattningen.

Den av utskottet förordade lösningen är enligt min mening ur principiella synpunkter djupt otillfredsställande då en lagstiftning bör ställa sig neutral till vem som är och kommer att bli tillverkare. Med anledning av vad utskottet anfört rörande de tekniska svårigheterna vill jag framhålla, att några tekniska hinder för utformningen av sådan »neutral» lagstiftning inte föreligger.»